

System Kaucyjny w Polsce – podstawowe informacje

System kaucyjny w Polsce, ustanowiony na mocy ustawy z dnia 13 czerwca 2023 roku o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, wejdzie w życie 1 października 2025 roku. Jego głównym celem jest zwiększenie poziomu recyklingu oraz ograniczenie ilości odpadów trafiających na wysypiska i do środowiska. Dzięki temu rozwiązaniu Polska dąży do wdrożenia zasad gospodarki obiegu zamkniętego, w którym opakowania po napojach będą efektywnie odzyskiwane i przetwarzane na nowe surowce.

Jak działa system kaucyjny?

System obejmie jednorazowe butelki plastikowe o pojemności do 3 litrów, szklane butelki wielokrotnego użytku do 1,5 litra oraz puszki aluminiowe do 1 litra. Opakowania te będą oznaczone specjalnym symbolem informującym o ich objęciu systemem kaucyjnym. Przy zakupie napoju w takim opakowaniu konsument zapłaci kaucję, której wysokość zostanie określona w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw klimatu i środowiska. Po zwrocie pustego opakowania do punktu zbiórki konsument otrzyma zwrot kaucji.

Zasady zwrotu opakowań

Zwrot opakowań będzie możliwy w sklepach o powierzchni powyżej 200 m², które mają obowiązek ich przyjmowania i zwracania kaucji. Mniejsze placówki handlowe mogą dołączyć do systemu dobrowolnie. Sklepy będą mogły zbierać opakowania ręcznie lub poprzez automaty kaucyjne, które ułatwią cały proces. Konsument nie będzie musiał okazywać paragonu, co oznacza, że opakowanie zakupione w jednym sklepie będzie można zwrócić w innym punkcie zbiórki. Aby otrzymać zwrot kaucji, opakowania muszą być puste, nieuszkodzone i posiadać czytelny kod kreskowy.

Obowiązki sklepów

Sklepy o powierzchni sprzedaży przekraczającej 200 m² mają obowiązek uczestniczenia w systemie kaucyjnym. Muszą one przyjmować opakowania i zwracać kaucję konsumentom. Mniejsze placówki mogą dołączyć na zasadzie dobrowolności, jednak dla wszystkich punktów sprzedaży detalicznej istotnym obowiązkiem będzie informowanie klientów o zasadach systemu i wysokości kaucji.

Każdy sklep zobowiązany do udziału w systemie kaucyjnym będzie musiał podpisać umowę z każdym operatorem systemu, który się do niego zgłosi. Oznacza to, że punkty handlowe nie mogą odmówić współpracy z operatorem uprawnionym do organizowania zbiórki i recyklingu opakowań. To rozwiązanie ma zapewnić sprawne funkcjonowanie systemu oraz umożliwić skuteczny odbiór opakowań w całym kraju.

Obowiązki producentów i importerów

Wprowadzający napoje w opakowaniach objętych systemem kaucyjnym, czyli producenci i importerzy, muszą:

- Przystąpić do systemu kaucyjnego.
- Oznaczać opakowania symbolem systemu.
- Zapewnić odbiór i recykling zebranych opakowań.

Obowiązki te mają na celu zapewnienie skutecznego funkcjonowania systemu i pełnego zamknięcia obiegu opakowań.

Organizacja systemu i operator

Za zarządzanie systemem kaucyjnym odpowiadać będzie operator systemu, wyznaczony przez ministra właściwego do spraw klimatu i środowiska. Będzie on koordynował działania związane z odbiorem, transportem i recyklingiem opakowań, a także prowadził działania edukacyjne i informacyjne.

Korzyści dla środowiska i gospodarki

System kaucyjny to istotny krok w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym, który ma na celu zmniejszenie ilości odpadów i zwiększenie poziomu recyklingu. Wprowadzenie systemu pozwoli na ograniczenie ilości porzucanych opakowań, zmniejszenie zanieczyszczenia plastikiem oraz aluminium, a także zwiększenie efektywności zbiórki i ponownego wykorzystania surowców.

Nowe regulacje wprowadzają jasne zasady i obowiązki dla sklepów, producentów oraz konsumentów, co ma zapewnić skuteczne funkcjonowanie systemu kaucyjnego. Długofalowo przyczyni się on do poprawy jakości środowiska i zwiększenia świadomości ekologicznej społeczeństwa.